

Feest TUSSCHEN DE LEK EN MERWEDE

In de Septembermaand van het jaar 1898 is in Braank *) in de Alblasserwaard, een daggelder stapelgek geworden; dat zegden toen de boerenmensen in de contrei, wel te verstaan. Maar 't mooiste is dat diezelfde persoon later voor merakels knap gehouden wier. Hoor, wat deze daggelder in '98 heeft bestoken dat zoo'n ontaarden praat gegeven heeft.

Gijsbert Aanen was getrouwd met een meisje van Saan Versteeg uit Goudriaan en had twee brakkies, van drie en vijf jaar. Hij woonde in het daggelderskotje op Gijbeland, het scheeve huisje van Aai Bróuwer, waar hij daggelder was voor negen zware guldens in de week en een liter melk daags. En in den hooibouw een gulden meer.

Op den ochtend van den dag, waarop Koningin Wilhelmina zou gekroond worden, zat hij in de bocht van de zevenhondskamp de leste koei van Aai Brouwer te melken, toen krek op dat oogenblik op den Molenaarsgraafschen toren de vlag uitgestoken wier. 't Was omers een feestdag voor 't land! Gijsbert zag het doek wapperen passant hij die leste koei molk.

Toen dwerrelde daar opeens een vreemde gedacht door zijn hoofd: Wat zou het ontaard mooi staan als van mijn huisje ook de vlag eens woei; kërrel, wat zou dat een merakelsch feest zijn voor mijn Maaïke en de brakkies! Hij keek eens achter de koei langs en zag zoo krek zijn huisje staan aan den Gijbelandschen dijk. Ai, had ik ook eens zoo'n vlaggedoek, prakkezeerde hij. Doch eer 't leste vlegje melk uit de koei in den emmer spetterde, stond een klaar plan in zijn hoofd. 't Was een feestdag in Holland, beljaat, een feestdag! Had hij twee uren geleden, toen ze uit de bedstee kropen, met Maaïke God niet gedankt voor dezen bijzonderen dag, dien Hij schonk? Jaat, ze hadden saâm gedankt voor Zijn goedheid en gevraagd om Zijn zegen.

Nou zou 't ook feest in de Waard zijn, feest in Braank. 't Was feest bij hem in 't hart en zijn huisje. En nou moest er een vlag bovenop!

Bij 't eerste schoft liep hij zoo hard als 't vegen kon naar Jan van Knelis Tergouw, den keuënkooper.

„Als je zinnigheid in mijn keugie hebt, kom dan schielijk naar mijn,” zegde hij daar en gong rap naar Maaïke weerom.

„Maaïke,” zegde Gijsbert toen, „ik docht zoo onder de melkens, 't is rechtevoort feest vandaag; God is goed, meid!”.....

„Jaat, jonk.....”

„Wij moeten onzen dank en onze vreugd laten zien, er moet vandaag een vlag op 't spul!”

„Da's mooi, maar we hebben er geen, jij weet dat.....”

*) gew. voor Brandwijk.

„Jaat, meid, ik weet het; maar ik gaan één van mijn twee keugies verkoopen en van de zware guldens die ik insteê daarvoor krijg, een vlaggedoek halen.”

„Jonk!” zegde Maaïke verschrikt.

Toen kwam net de keuënkooper aan de deur. Gijsbert stapte met hem mee naar 't varkenskotje. Vijf minuten later was op handslag een varkentje verkocht: drie zware guldens, keugie Maandag te leveren.

„Maar nou moet ik het geld hebben,” zegde Gijsbert.

„Neeë, bij de aflevering, dat is 't gebruik, jij weet dat zoo goed als ik,” zegde Jan Tergouw verwonderd.

„Man, betaal mijn nou,” drong Gijsbert aan.

De keuënkooper zegde daarop: „Wil jij vandaag gaan drinken in „Boerenklaas?”

„Neeë, gans niet. Doe jij er een schelling af, maar betaal nou comptant.”

En dat wier toen zoo gedaan.

Toen gong Gijsbert naar Aai Brouwer om te vragen of hij pasjes weg mocht.

„Waarvoor is dat?” vroeg de boer toen Gijsbert zijn verzoek gedaan had.

„Efftentjes heen en weerom naar Sliedrecht.”

„Nou dan; je kan over twee uur rechtevoort weerom zijn.”

„Jaat Aai, makkelijk!”

Zoo gong Gijsbert met de centen van het verkochte keugie langs de Graaf en wijders over Wingerden op Sliedrecht aan. En daar kocht hij een ontaard mooi vlaggedoek en hij hieuw nog centen over. Daar heeft hij schielijk nog een half pondje cacaopoeder voor gekocht.

Binnen de twee uren was hij in Braank weerom; maar merakels, wat zweette hij van dien feestelijken tocht.

„Tjonge, wat gruwelijk mooi is zoo'n groot vlaggedoek,” zegde Maaïke verbaasd toen Gijsbert manhaftig het rood-wit-blauw op de tafel uitspreidde. De twee brakkies dansten door het vertrekje van plezier. Maaïke zegde: „En nou hebben we subiet de vlag op 't huis, Gijsbert; ik heb al voor een sliet gezorgd.” Toen wipte ze trantel naar buiten en kwam met een wilgestaak terug. De doek werd er aan bevestigd en daarop nam Gijsbert de leer en klom op dak. Hij stak de sliet door het riet van het dak henen, en toen wapperde de vlag van een daggelderskotje. Ze liepen daarna het wurfje af tot aan den dijk en stonden verheugd naar het wapperende vlaggedoek te kijken.

„Nou kunnen ze in de contreije zien hoe blij wij van binnen zijn,” zegde Gijsbert. „Wat een feest!” was Maaïke's weerwoord. Hun jonkies kraaiden en sprongen van rein plezier. „Voor de koningin!” riep de oudste gestaag.

„En nou,” zegde Gijsbert toen ze weer binnen waren, „nou gaan ik weer gauw naar den boer, maar eerst een bakje poeiër!”

Toen haalde hij het zakje cacao uit zijn zak.

„Bel, bel Gijsbert, wat een feest! 't Is echtig om blijd te zijn,” zegde Maaïke verrukt.

„Jaat meid! 't Is feest in 't land. God geeft ons een Koningin, wij mogen ontwaard blij zijn!.....”

Een hortje later zaten ze heerlijk poeiër te slobberen. Wat een feest, wat een feest. En de vlag op 't huis!

Daarna gong Gijsbert zingend naar zijn werk.

Maai ai, wat is er over de vlag op het huisje van Gijsbert Aanen danig gepraat.

Een arm daggeldertje met een vlag op het huis! In Braank en wijders langs de Graaf was iedereen blij op dezen feestdag, daar niet van! Waren in den vroegen ochtend ook al niet veertien Braank-sche manlui op een boerenwagen met opgelegde burrie naar de stad van Dordt gereden om daar de feesten te zien?

Op den toren van de kerk stond de vlag en bij den burgemeester, den dokter en den schoolmeester. En dan nog bij Janus Alblas, maar die rentenierde en was heemraad van het Waterschap „De Nederwaard.”

Maar nou bij een daggelder, neeë dat was nog nimmer vernomen tusschen Lek en Merwede.

Toen zegde iemand: „Gijsbert Aanen is gek geworden!” „Jaat,” zegde een ander, „die snuiter is gek! We zijn allegaar blij; maar een armetierig daggeldertje met een vlag op z'n scheeve kotje, dat is ontaard gek, hoogmoedswaanzin!”

Eer 't avond was wier langs de Graaf en wijders alom verzegd: In Braank is een daggelder gek geworden!

Doch Gijsbert en Maaïke peinsden: Het is feest in Braank, feest tusschen Lek en Merwede! 't Is feest in ons hart! Leve de Konigin! — God is goed!

Een jaar later wier in Braank een Oranjevereniging opgericht.

Op den eigensten avond van oprichting wier Gijsbert Aanen met algemeene stemmen in het bestuur gekozen en kwam hij naast den Burgemeester te zitten, die voorzitter wier. Want, was het gezegd in de contreije, Gijsbert is een ontaard knappe vent, een snuiter, die weet wat Oranjevreugd is!

En krek op dien avond ook was het, dat de keuënkooper aan Gijsbert een schelling gaf. „Die kom jij nog te kort op je keugie, die ik van je kocht op Kroningsdag,” zegde de varkenshandelaar.

EEN GETUIGE

Het is nog maar een paar jaar geleden, dat ik weer gestaan heb bij de historische linde in Dillenburg. En hoewel er niet meer veel is overgebleven van den eertijds zoo prachtigen boom, in welks schaduw eeuwen geleden Prins Willem heeft gespeeld en later gepeinsd over de toekomst van het hem aan het hart gegroeide verdrukte volk der Nederlanden, spreekt de oude stronk met zijn bladerdos nog altijd als een getuige.

In het Oude Testament wordt ons gesproken over een eik, in welks schaduw belangrijke gebeurtenissen hebben plaats gevonden. Abraham heeft er zijn tent opgeslagen en God is er aan hem verschenen; Jakob heeft er de afgoden begraven, op dezelfde plek waar zijn grootvader Gode brandofferen offerde; Jozua op hoogen leeftijd, heeft er een getuigenis afgelegd van de onwankelbare trouw van God, en heeft er zijn volk voor de besliste keuze gesteld en van zichzelf getuigd: „Aangaande mij en mijn huis wij zullen den Heere dienen.” We kunnen hier wel waarlijk spreken van een Godgewijden boom, van een getuige van hetgeen God heeft gedaan de eeuwen door. Hetzelfde nu vinden wij bij de Oranje-linde, die daar nog altijd staat, dichtbij de ruïnen van het eens zoo heerlijke kasteel van de vorstelijke familie der Oranje-Nassau's. Wat al belangrijke gebeurtenissen hebben zich onder dezen boom afgespeeld! Welke gewichtige besluiten zijn er gevallen! Hier werden de diplomatieke onderhandelingen gevoerd met de gezanten van alle groote mogendheden van